

A Magyar Köztársaság Kormányának észrevételei az Európai Közösség intézményei által birtokolt dokumentumokhoz való nyilvános hozzáféréstről szóló Zöld Könyvre

I. A Magyar Köztársaság Kormányának általános jellegű észrevételei

1.) A magyar Kormány üdvözli a Bizottság Zöld Könyvét, és az abban megfogalmazott azon célkitűzést, miszerint a Bizottság erősíteni kívánja a polgárok dokumentumokhoz való hozzáféréseinek gyakorlati megvalósítását.

2.) Az uniós dokumentumokhoz való lehető legszélesebb körű hozzáférés biztosítása során a magyar Kormány fontosnak tartja a megfelelő egyensúly kialakítását. Igen nagy jelentőséget tulajdonítunk annak, hogy amennyiben egy dokumentum közérdekűnek minősül, az a lehető leghamarabb valamennyi hivatalos nyelven elérhetővé váljon a polgárok számára, ugyanakkor egyértelműen meg legyenek határozva azon dokumentumok körei is, amelyek nem hozzáférhető, belső anyagoknak minősülnek. Egy átlátható és egyértelmű szabályozás azért is fontos, mert a polgárok számára is világossá teszi azt, hogy a dokumentumok mely köréhez férhetnek hozzá, illetve melyekbe nem tekinthetnek be.

3.) A magyar Kormány nem támogatja a környezeti ügyekben az Aarhus-i Egyezmény rendelkezéseinek a közösségi intézményekre és szervekre való alkalmazásáról szóló 1367/2006/EK rendelet szabályainak beépítését a dokumentumokhoz való hozzáférés általános rendszerébe. Álláspontunk szerint az Európai Parlament, a Tanács és a Bizottság dokumentumaihoz való nyilvános hozzáféréstről szóló 1049/2001/EK rendelet és a 1367/2006/EK rendelet egy jogszabállyá alakítása egy, a jelenleginél sokkal bonyolultabb szabályozást eredményezne, jelenleg ugyanis jól megállapítható a két rendelet egymással való viszonya, azok szabályainak alkalmazási köre. A magyar Kormány ugyanakkor támogatja a 1049/2001/EK rendelet felülvizsgálatát, amelynek során több szempontot is indokolt figyelembe venni, elsősorban a megismerhető dokumentumok körére, valamint a dokumentumokhoz való hozzáférés esetén felmerülő különböző érdekek közötti megfelelő egyensúly biztosítására vonatkozóan.

4.) A magyar Kormány a 1049/2001/EK rendelet jövőbeli felülvizsgálata kapcsán szorgalmazza a személyes adatok, illetve az üzleti titok védelme és az Európai Unió intézményei működésének nyilvánosságához fűződő érdekek közötti arányosság megteremtését, és ezért az erre vonatkozó szabályozás koncepcionális újragondolását.

5.) A magyar Kormány fontosnak tartja továbbá, hogy a közösségi szervek nyilvános irataihoz való hozzáférés a gyakorlatban is jelentősen javuljon. A 2004. május 1-jei, vagyis több mint három évvel ezelőtti bővítés óta megoldatlan az Európai Bizottság nyilvánosság számára készült iratainak (zöld könyvek, fehér könyvek, jogszabály-javaslatok, közlemények, stb.) új hivatalos nyelveken, így magyarul történő közzététele. Az esetek többségében az új nyelvi változatok csak nagy késedelemmel, vagy egyáltalán nem készülnek el, így az új tagállamok állampolgárainak tájékoztatása még a nyilvános iratok tekintetében is hiányos. Álláspontunk szerint ezen a helyzeten mielőbb változtatni szükséges.

II. A Magyar Köztársaság Kormányának válaszai az Európai Közösség intézményei által birtokolt dokumentumokhoz való nyilvános hozzáféréstől szóló Zöld Könyvben szereplő egyes kérdésekre

Az 1. kérdésre adott válasz:

Az uniós intézmények honlapjain található információ a magyar Kormány álláspontja szerint kellően átfogó jellegű. Ki kell ugyanakkor emelni, hogy a honlapokon hozzáférhető információ gyakran nehezen található meg. Az egyes intézmények honlapjain megtalálható nyilvános információ felkutatása sokszor jelentős nehézségbe ütközik. Így például a dokumentumok gyors és eredményes kereséséhez sok esetben olyan részletinformáció (pl. dokumentum száma, elfogadás pontos időpontja) szükséges, amellyel a polgárok nem feltétlenül rendelkeznek.

A magyar Kormány valamennyi intézmény esetében szükségesnek tartja egy közérthetően megfogalmazott útmutató (Citizens' Guide) elhelyezését a honlapon, amely segíti az állampolgárok eligazodását a dokumentumok eléréssel kapcsolatban. Javasoljuk továbbá, hogy az Európa szerveren is legyen elérhető az egyes uniós intézmények dokumentumainak hozzáférését segítő információ, útmutató.

A 2. kérdésre adott válasz:

A magyar Kormány határozott álláspontja, hogy a tevékeny információterjesztés elősegítése érdekében a lehető legnagyobb erőfeszítéseket kell tenni. Véleményünk szerint a polgárok folyamatos és kiegyensúlyozott tájékoztatása szükséges az Európai Unió valamennyi tevékenységéről és a napirenden lévő kérdésekről, természetesen az egyes politikák aktuális prioritásait figyelembe véve.

A magyar Kormány megfontolásra javasolja egy olyan információs politikára vonatkozó dokumentum kidolgozását, amely mind az intézmények, mind a tagállamok részére konkrét ajánlásokat fogalmaz meg, illetve ismerteti a transzparenciához kapcsolódó jogok bemutatásával kapcsolatos eddigi tagállami legjobb gyakorlatok („best practices”) példáit.

A nyilvános konzultáció rendszerét a magyar Kormány kiemelten továbbfejlesztendő gyakorlatnak tartja. A nyilvános konzultációk során alapvető fontosságúnak tartjuk, hogy a konzultációs honlap teljes körű információt nyújtson a konzultáció okáról, céljáról, a véleményezésre bocsátott dokumentumok háttéréről (pl. „layman's summary” formájában).

A 3. kérdésre adott válasz:

A magyar Kormány nem támogatja a környezeti ügyekben az Aarhus-i Egyezmény rendelkezéseinek a közösségi intézményekre és szervekre való alkalmazásáról szóló 1367/2006/EK rendelet szabályainak beépítését a dokumentumokhoz való hozzáférés általános rendszerébe. Álláspontunk szerint a 1049/2001/EK rendelet és a 1367/2006/EK rendelet egy jogszabállyá alakítása egy, a jelenleginél sokkal bonyolultabb szabályozást eredményezne, jelenleg ugyanis jól megállapítható a két rendelet egymással való viszonya, azok szabályainak alkalmazási köre.

A magyar Kormány ugyanakkor támogatja a 1049/2001/EK rendelet felülvizsgálatát, amelynek során több szempontot is indokolt figyelembe venni, elsősorban a megismerhető

dokumentumok körére, valamint a dokumentumokhoz való hozzáférés esetén felmerülő különböző érdekek – így egyebek között a személyes adatok, illetve az üzleti titok védelme – közötti megfelelő egyensúly biztosítására vonatkozóan.

A 6. kérdésre adott válasz:

A túlzott mértékű vagy nem helyénvaló dokumentum-hozzáférési kérelmekkel kapcsolatban a magyar Kormány álláspontja szerint a 1049/2001/EK rendelet jövőbeli felülvizsgálata során indokolt lehet egy olyan konkrét rendelkezés beépítése, amely elsősorban arra vonatkozik, hogy az intézmények a túlzott mértékű vagy nem helyénvaló kérelmek esetén felkérhessék a kérelmezőt arra, hogy pontosítsa – adott esetben – szűkítse a kérelmét. Egyes – a kérelemben foglalt dokumentumok terjedelmére tekintettel – különösen indokolt esetekben elképzelhetőnek tartjuk az intézmények válaszadási határidejének további 15 nappal történő meghosszabbítását.

A túlzott mértékű vagy nem helyénvaló dokumentum-hozzáférési kérelmek tekintetében a magyar Kormány kiemelten fontosnak tartja, hogy az ilyen kérelmek kezelésével kapcsolatos szabályozás pontos és egyértelmű legyen, illetve az azok elbírálása során figyelembe veendő körülmények és feltételek fennállása minden esetben objektíven megállapítható legyen.

A 8. kérdésre adott válasz:

A magyar Kormány szerint a dokumentumokhoz való hozzáférésre vonatkozó szabályozás egyik legfontosabb rendelkezését jelenthetné annak meghatározása, hogy egyes korábban nem nyilvánosnak, és ezáltal ki nem adhatónak minősített dokumentumokat, mely időpontot követően lehet – erre vonatkozó kérelem esetén – nyilvánosságra hozni. Itt szintén fel kívánjuk hívni a figyelmet az egyszerű, átlátható és egyértelmű szabályozás kiemelt fontosságára. Ahogy arra már korábban is utaltunk, álláspontunk szerint a pontos és egyértelmű szabályozás a polgárok számára világossá teszi azt, hogy a dokumentumok mely köréhez férhetnek hozzá, illetve melyekbe nem tekinthetnek be.